

Geachte dame, geachte heer,

Naar aanleiding van de uitnodiging aan gezelschapsdierenorganisaties bied ik u namens ondergenoemde organisaties enige teksten aan.

Bedenking 1 bij Artikel 1.3.1a van het besluit “houders van dieren”

In het onderhavige artikel wordt gesteld: de Minister wijst diersoorten en diercategorieën aan . . . ., a). indien gebleken is dat het houden van dieren van die diersoort in normale omstandigheden en zonder bijzondere kennis en vaardigheden mogelijk is;

Wij merken op dat hier het ijkpunt ontbreekt, en dat zelfs voor ogenschijnlijk simpel te houden zoogdieren als katten en honden cursussen voor houders worden georganiseerd! Deze beogen bijzondere kennis en vaardigheden aan te leren onder andere omtrent gedragsproblemen bij de onderhavige soorten. De Minister zal het houden van deze dieren toch niet voornemens zijn te verbieden?

Verder is aantoonbaar dat bevolkingsgroepen in Nederland het belang van Vitamine D voor hun eigen gezondheid niet herkennen. Bij het houden van de Cavia behoort de wetenschap dat dit dier geen Vitamine C kan aanmaken (net als de mens zelf) tot de relevante kennis. Al was het maar om de juiste voedingsmiddelen aan te schaffen, of een advies hierover naar waarde te schatten. Hoort deze wetenschap tot de hier bedoelde normale kennis?

Verder is in het voortgezet onderwijs biologie/verzorging geen verplicht eindexamenvak en lopen de verplichte leerlijnen niet door tot dit nivo.

Dit gaat lijken op de ooit voorgestelde “Jan met de Pet” lijst, die door georganiseerde gezelschapsdieren houderij als onverantwoord beperkt werd ervaren.

Bedenking 1 bij Artikel 1.3.4a van het besluit “houders van dieren”

In het onderhavige artikel wordt gesteld dat de Minister een dier of een diersoort in ieder geval niet aanwijst wanneer deze een onaanvaardbare mate van gevaar kan opleveren voor mens of dier.

Naar onze mening is dit een onhanteerbare frase, omdat het begrip onaanvaardbaar geen gedeelde maatschappelijke opvatting kan weergeven. Zelfs wanneer het nu alleen van toepassing is op zoogdieren. De een vindt een dodelijke trap van een paard aanvaardbaar, de ander vindt het houden van een slang een onaanvaardbaar gevaar voor een gehouden muis. In het toepasselijke gevraagde RDA-advies (RDA2005/04 “het houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier) is een nuancering van gevaar aangegeven.

Bedenking 1 bij Bijlage als bedoeld in artikel 2.1 van het besluit “houders van dieren”

Indertijd (1993/1994) was bij het opstellen van de lijst voor productie te houden dieren het advies van de door LNV aangestelde Commissie van Deskundigen (o.l.v. dhr. Beukema), de lagere dieren (dieren zonder wervelkolom; alles behalve zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën en vissen) buiten het begrip “Dieren” te houden.

Dit onder andere omdat de lijst zeer lang zou worden, en er onmogelijke discussies over “houden” en “beheersmacht” uit voort zouden komen.

Bij nader inzien is er toch ook een lijst lagere dieren opgesteld, toegevoegd en als onderdeel van de AMvB Art. 34 GWWD in de Staatscourant gepubliceerd.

Het is nu aan te bevelen door hanteren van het begrip “reikwijdte” de lagere dieren (ook wel: Halfgewervelden en Ongewervelden) buiten deze bijlage te houden. De redenen zijn grofweg het zelfde gebleven. De lijst is zelfs nog langer geworden.

Wij gaan hierbij uit van de idee dat het houden van een dier met het oogmerk dit enige tijd later te gebruiken voor het voeren van een andere diersoort gehandhaafd is gebleven en gezien wordt als “houden voor productie”. In dit geval is het product dus: voedsel voor een andere diersoort. {Het verslag van de hoorzitting 24 maart 2010 suggereert iets anders}.

Consequenties bij tegemoetkomen aan deze bedenking

Mogelijk vindt men hierdoor onwenselijke vrijheden ontstaan voor het voor productiedoeleinden (in opslag) houden van hogere kreeftachtigen.

Consequenties bij een afwijzen van deze bedenking

Binnen kringen van gezelschapsdieren houders is vanaf aanvang van geldig worden van de AMvB “voor productie te houden diersoorten” een bezwaar gevoeld aangezien zij meerdere niet genoemde diersoorten voor het voeren van hun gezelschapsdieren al vele kweekten, of commercieel betrokken. Een nog niet eens uitputtende lijst van toevoegingen treft u hieronder aan:

Mammalia		
Praomys natalensis	Veeltepelmuis of Natalrat	
Aves		
Coturnix en andere	Eieren van diverse kwartels	
Reptilia		
Anolis carolinensis	Roodkeelanolis	
Eublepharis macularius	Luipaardgekko	
Hemidactylus frenatus	Tjik tjak	
Pantherophis guttatus	maisslang	
Pogona vitticeps	Baardagaam	
Amphibia		
Lymnodynastes perroni	hamerkikker	
Pisces		
Carassius auratus	karperachtigen o.a. goudvis	
Poecilia species	guppen	
Gastropoda		
Cepaea hortensis	tuinslak	
Cepaea nemoralis	tuinslak	
Melanoïdes tuberculata	Torentjes slak	
Planorbis species	Posthoornslak	
Lymnaea stagnalis	Poelslak	
Kreeftachtigen		
Daphnia magna	grote watervlo	
Insecta	Insecten	

<i>Hermetia illucens</i>	Black soldier fly	
<i>Acanthoscelides obtectus</i>	Bonenkever	
<i>Agrotis ipsilon</i>	Cutworm	
<i>Amathes c-nigrum</i>	Cutworm	
<i>Aphis fabae</i>	Bonenluis	
<i>Bombyx mori</i>	zijderupsen	
<i>Lucilia caesar</i>	Goudvlieg	
<i>Calliphora erythrocephala</i>	Blauwe vleesvlieg	
<i>Drosophila funebris</i>	Fruitvlieg	
<i>Fannia canicularis</i>	Hondsvlieg	
<i>Sarcophaga species</i>	Dambord Vleesvliegen	
<i>Callosobruchus maculatus</i>	Bonenkever	
<i>Chilecomadia moorei</i>	Butterworms	
<i>Gryllodes sigillatus</i>	Bandkrekel / kortvleugel krekel	
<i>Gryllus assimilus</i>	Steppekrekel	
<i>Dociostaurus maroccanus</i>	Treksprinkhaan	
<i>Peridroma saucia</i>	Cutworm	
<i>Pieris sp.</i>	Koolwitje achtigen	
<i>Schistocerca paranensis</i>	Treksprinkhaan	
<i>Thermobia domestica</i>	Ovenvisje	
Blattodea	Kakkerlakken	
<i>Shelfordella tartara</i>	Redrunners	voorbeelden
<i>Pachnoda nivea</i>	Groene kakkerlak	
<i>Pycnoscelus surinamensis</i>	kaskakkerlak	
<i>Eublaberus distantis</i>	Zes-stip kakkerlak	
Isopoda	Pissebedden	
<i>Trichorhina tomentosa</i>	Witte tropische pissebed	voorbeelden
<i>Armadillium nasatum</i>	kogelpissebed	
<i>Armadillium vulgare</i>	kogelpissebed	
<i>Oniscus asellus</i>	muurpissebed	
<i>Porcellio scaber</i>	Kelderpissebed	
Collembola	Springstaarten	
<i>Folsomia candida</i>	springstaart	voorbeelden
<i>Folsomia nana</i>	springstaart	
<i>Sinella coeca</i>	springstaart	
Overige lagere diersoorten		
<i>Paramecium spp.</i>	pantoffeldiertjes	
<i>Euplotes species</i>	een raderdiertje	
Olichochaetae		
<i>Lumbriculus species</i>	slingerworm	

Turbatrix silusiae	microworm	
Turbatrix aceti	azijnaaltje	
Enchytraeus albidus	enchytreen	
Enchytraeus buchholzi	grindalworm	
Tubifex species	slingerworm	

Ter verdere illustratie van deze problematiek:

In zoetwater aquaria treden, onbedoeld, bij gelegenheid plaagorganismen als *Planaria* en *Hydra*'s op. Moeten deze organismen worden toegevoegd aan de lijst "voor productie doeleinden te houden dieren" als door daarop prederende vissen worden opgegeten?

In zeewateraquaria worden met voorbedachten rade: steenkoralen, lederkoralen en levend steen gehouden. Er zijn diverse vissen die daar bij gelegenheid, verrijking van gedrag & aanvulling op het dieet, van eten, zonder dat dit leidt tot volledig te gronde gaan van het betreffende dier. Moeten deze organismen worden toegevoegd aan de lijst "voor productie doeleinden te houden dieren"?

Bedenking 2 bij Bijlage als bedoeld in artikel 2.1 van het besluit "houders van dieren"

Voorts merken wij op, dat met de voorliggende concept AMvB en handhaven van de idee dat een dier houden met het oogmerk het te voeren een "productiedoel in de zin der wet is" het concept van biologische bestrijding (bijvoorbeeld in de groenteteelt) onmogelijk is gemaakt. Een voorbeeld: de witte vlieg kan een plaag vormen in tomaten- of komkommerkassen. Al vanaf de 70-er jaren wordt ter bestrijding een sluipwesp (*Encarsia formosa*) gekweekt en in de kassen ingezet. Bij het kweken van deze sluipwesp worden larven van de witte vlieg aangeboden als voedsel voor de sluipwesp larven, die hier na eileg door de sluipwesp op parasiteren. In het algemeen: een biologische bestrijder moet het gevoerd worden met het plaagorganisme. Nederland is wereldmarkt leider in de productie van biologische bestrijdings organismen. Alle plaagorganismen waarvoor in Nederland bestrijders worden gekweekt zouden dus moeten worden toegevoegd. Deze sector is ontwikkelt zich steeds verder waardoor naar verwachting jaarlijks nieuwe soorten moeten worden toegevoegd.

Aanbeveling bij Bijlage als bedoeld in artikel 2.1 van het besluit "houders van dieren"

Aangezien in 1993/1994 bij het opstellen van de lijst voor productie te houden dieren het idee was de bestaande situatie te bevriezen, en er voor Vissen een "verkorte procedure" is ontworpen (Zie RDA-advies 2002/05: Een toetsingskader en toelatingsprocedure voor aanwijzing van nieuwe voor productie te houden vissoorten.) wordt aanbevolen in analogie ook "verkorte procedures voor andere diergroepen" te ontwerpen. Te denken valt aan Zoogdieren (vanwege dromedaris melk)

Beleefd doch dringend aangeraden wordt voor nadere toelichting op bovenstaande problematiek met de sector in nader overleg te gaan.

Drs. W.(Pim) Wilhelm

Raad van Toezicht SPVH (Stichting Platform Verantwoord Huisdierenbezit)

Secretaris SATO (Samenwerkende Aquarium & Terrarium Organisaties)